

Z. RAJKOVIĆ, *Vukovar*

LIT.: V. Maleković, Zdravko Rajković (katalog), Zagreb 1978. — T. Lalin, Zdravko Rajković (katalog), Zagreb 1984. — P. Matvejević, Zdravko Rajković — Akvareli (katalog), Zagreb 1991. — M. Bešlić, Zdravko Rajković (katalog), Zagreb 1992. R.

RAKALJ, selo u J Istri. Kaštel R. koji se spominje 1312. danas je ruševina; sadašnje je selo podignuto podalje na uzvisini iznad Raškoga zaljeva. Jednobrodna je župna crkva skladen primjer skromnije barokne gradnje iz XVIII. st. U crkvi je uzidana kamena kustodija s reljefima dvaju anđela rustičnih gotičkih obilježja; kustodiju je potpisao majstor Dominik 1425. Oltar u crkvi izradio je 1766. K. Medelin prema nacrtu G. Napolachija.

LIT.: D. Klen, Arhivske vijesti o nekim kulturnim spomenicima Barbana i Raklja, Bulletin JAZU, 1964, 3. — V. Ekl, Gotičko kiparstvo u Istri, Zagreb 1982. R.

RAKIĆ, Duško Ante, arhitekt (Šibenik, 6. VI. 1932). Diplomirao 1955. na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu (V. Turina, N. Šegvić). Suradivao 1958—66. s A. Ulrichom na realizaciji nekoliko važnih projekata (Vojna bolnica u Splitu, »Vjesnik« u Zagrebu). God. 1967—91. vodi projektni atelje »Oblik«; od 1992. predaje povijest arhitekture i urbanizma na Akademiji za likovnu umjetnost u Zagrebu. Projektira samostalno poslovne i stambene zgrade, industrijske pogone, škole. Njegova arhitektura polazi od funkcionalnih i racionalnih postavki, ali se postupno individualno profilira, poglavito u djelima u kojima rastvara građevni volumen u složene strukture oživljene pojedinim plastičnim elementima asocijativno-simboličnoga značaja. Važna su mu ostvarenja zgrada »Auto-Hrvatske« (1971) u Zagrebu, Termoelektrana Rijeka I. u Urinju (1978), zgrada »Ina-projekta« (1985) i Press-centar (1987) u Zagrebu, te poslovna zgrada poduzeća »Obnove« (1986) u Osijeku. Osim toga izveo je više industrijskih pogona (Kutina, 1967—70; »J. Kraš« u Zagrebu, 1975; tvornica pitke vode u Petrinji, 1983), dvije osmogodišnje škole (1970. i 1977) i poslovnu zgradu (1978) u Vinkovcima, stambenu zgradu u Novoj Gradiški (1973), Audiološki centar u Zagrebu (1974), vodotoranj u Kistanjima (1991) te niz

D. A. RAKIĆ, zgrada »Auto-Hrvatske« u Zagrebu

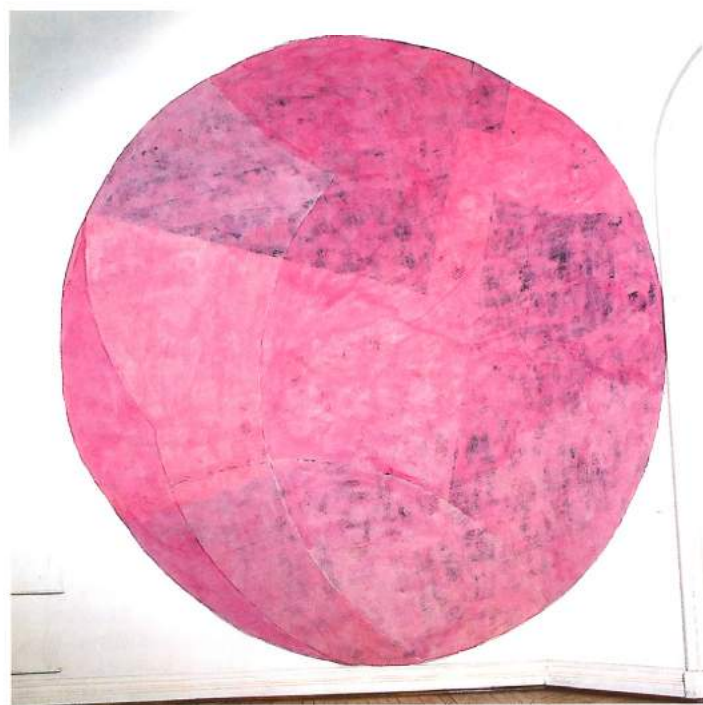

manjih građevina i interijera. Uspješno je sudjelovao na mnogim arhitektonskim natjecanjima, od kojih su važniji: za tvornicu »M. Badel« u Zagrebu (s M. Vodičkom, I. nagrada), spomen-park u Kragujevcu (sa Š. Vulasom, I. nagrada), stambenu zgradu na Senjaku u Osijeku (s M. Vodičkom, II. nagrada) te za društveni dom u Zagrebu (s M. Vodičkom i B. Magašom, III. nagrada). Izveo je s kiparom Š. Vulasom spomenik žrtvama fašizma u Podhumu na Grobničkome polju (1971). Pisao o arhitektonskoj problematici u dnevnom tisku i stručnim časopisima »Arhitektura«, »Čovjek i prostor«; autor je prikaza *Povijesni razvoj arhitekture tijekom 5000 godina* (1995).

LIT.: I. Maroević, Arhitektura u Hrvatskoj sedamdesetih godina, Arhitektura, 1981, 176—177. — Arhitektura u Hrvatskoj 1945—1985, ibid., 1986, 196—199. Ž. D.

RAKOČI, Dubravka, slikarica (Zagreb, 28. X. 1955). Diplomirala je na Akademiji u Zagrebu (R. Goldoni). Pojavljuje se krajem 70-ih godina u krugu umjetnika nove umjetničke prakse. Radi instalacije u obliku velikih obojenih krugova koje stavlja na zid u raznim kombinacijama (*Veće monokromije*, 1982; *Prema bijeloj monokromiji*, 1984; *Akvarel*, 1992). — Samostalno je izlagala u Zagrebu, Frankfurtu, Londonu, Berlinu, Bonnu, Milanu, Marseilleu, Rovinju, Umagu i Slavonskome Brodu.

LIT.: B. Stipančić, Dubravka Rakoci (katalog), Zagreb 1985. — D. Matičević, Dubravka Rakoci (katalog), Zagreb 1991. — M. Susovski, Dubravka Rakoci (katalog), Slavonski Brod 1994. V. G. Č.

D. RAKOČI, *Crvena*

RAKOTULE, selo J od Motovuna. Grobljanska crkva Sv. Nikole jednobrodna je građevina romaničkoga tipa izdužene četverokutne osnove s upisanom apsidom. Sagradio ju je motovunski ogranak mlet. obitelji Barbo u XIV. st.; u XV. st. produžena je u prednjemu dijelu. Na zidovima starijega dijela nalaze se freske dvojice tal. majstora iz sred. XIV. st. Prvi je slikao u apside (*Maestas Domini*, Sv. Nikola i prikaz nepoznata sveca), a drugi na bočnim zidovima broda (legenda o Sv. Nikoli). U freskama se osjeća odjek Giottovih dostignuća, s izrazitim smislom za prostornost i plastičnu statuarnost lika.

LIT.: Lj. Karaman, O srednjovjekovnoj umjetnosti Istre, HZ, 1949, str. 124—125. — A. Mohorovićić, Problem tipološke klasifikacije objekata srednjovjekovne arhitekture na području Istre i Kvarnera, Ljetopis JAZU, 1957, 62, str. 509. — B. Fučić, Istarske freske, Zagreb 1963. Br. Ma.

RAKOVEC, selo kraj Vrbovca, JI od Zeline. U selu se nekad nalazio utvrđeni grad *Rakonog*. Do 1540. dio je grada bio u posjedu Pučića, potomaka Rakovečkih, a drugi dio su držali Celjski grofovi, J. Vitovec, I. Korvin, I. Karlović i njegov nećak N. Zrinski. God. 1710. komora je prodala posjed B. Patačiću. — Jednobrodna gotička (očuvan gotički dovratnik) barokizirana (1704) župna crkva Sv. Jurja ima svetište sa stupnjevanim potpornjima, zvonik blizu svetišta i trijem. U crkvi su djelomično očuvani barokni oltari i propovjedaonica.

LIT.: Gj. Szabo, SG, str. 100. — L. Dobronić, Po starom Moravču, Zagreb 1979. — J. Buturac, Vrbovec i okolica 1134—1984, Vrbovec 1984. A. Ht.

RAKOVICA, selo J od Slunja. Uz gl. cestu podignut je 1933. spomenik E. Kvaterniku i drugovima koji su poginuli u Rakovičkoj buni 1871 (rad M. Matijevića). U kamenu ogradu župne crkve Sv. Jelene (1843) uzidan je kameni reljef s plemićkim grbom iz XVI. st.

RAMBOT, Vachter, flamanski zlatar (XV. st.). Iz Brugesa je došao u Dubrovnik sred. XV. st. Spominje se kao trgovac 1457; u Dubrovniku napisao oporuku 1463. Za hercega Stjepana Kosaču napravio je više predmeta od plemenitih kovina umjetničke obrade koji su poznati samo u popisu Kosačine pohrane.

RANDIĆ, Ivan, arhitekt (Rijeka, 1854 – 1906). Diplomirao arhitekturu na Sveučilištu u Padovi. Od 1882. djeluje u Rijeci, osobito aktivan od 1890. Njegova se arhitektura odlikuje plastičnim i snažnim efektima na pročeljima velikih palača na kojima primjenjuje manirističke i visokobarokne elemente (Haramijina kuća u Sušaku 1886; palača obitelji Rinaldi-Bacich na obali, 1890; zgrada Direkcije carina, 1896), dok je zgrada ex hotela »Deàk« (1891) riješena plošnije. Projektirao je na groblju Kozala nekoliko uspjelih spomenika.

Ra. Mat.

RANGER, Ivan Krstitelj, slikar (Axams u Tirolu, 19. VI. 1700 – Lepoglava, 27. I. 1753). – Redovnik pavlin. Prvu je slikarsku poduku stekao očito u Innsbrucku ili Wiltenu, gdje su radili mnogi značajni tirolski umjetnici na čelu sa slikarskim obiteljima Schor i Waldmann. Premda se već tamo mogao upoznati s djelima slikara školovanih u Bavarškoj i Italiji, njegov rad pokazuje neposredne dodire sa sjevernotal. i južnonjem. slikarstvom s poč. XVIII. st. U Hrvatskoj se pojavio krajem 20-ih godina kao zrelo barokni slikar koji je na osebujan i vrlo prepoznatljiv način spojio tirolsku slikarsku tradiciju s elementima bavarskoga i tal. iluzionizma. Sljedećih četvrt stoljeća usavršavao je svoje zrelo barokno slikarstvo, razrađivao ga i prilagođivao razmjerno skučenim crkvenim prostorima SZ Hrvatske, građenim tek iznimno u baroknom stilu. R. je u prvom redu poznat kao slikar zidnih slika. Veći dio njegovih fresaka nalazi se u crkvama ili kapelama pavlinskoga reda kojemu je i sâm pripadao (Lepoglava, Štrigova, Olimje, Remete, možda Svetice i Sv. Helena kraj Čakovca), ali je slikao i za franjevce (Varaždin, Krapina, Križevci) te svjetovne naručioce (Belec, Donja Voća, vjerojatno Višnjica). Radio je i slike na dasci (Sv. Ivan na Gorici kraj Lepoglave, Lepoglava – korske klupe, Purga Lepoglavska), dok je očuvano manje slika u tehnici ulja na platnu (Belec, Remete). Poznata je samo jedna grafika s njegovom signaturom, objavljena u »Natale solum...« pavlina J. Bedekovića 1752.

RAKOTULE, prizori iz života Sv. Nikole, freska u crkvi Sv. Nikole

Rangerov se opus ne može utvrditi u cijelosti; radovi su mu, naime, nastali pretežno u okviru pavlinskoga reda pa je dio pokretnih slika, a napose crteža, nakon ukinuća reda izgubljen, neke su zidne slike oštećene (Lepoglava, Remete), neke posve uništene zajedno s arhitekturom (Sv. Helena), ili se kriju pod kasnijim naličjem (Svetice). Očuvane zidne slike (Sv. Ivan na Gorici, 1731; Lepoglava – pjevalište, 1735–37; Olimje – svetište, 1939–40; Belec 1740–43; Lepoglava – svetište, 1742–43; Štrigova – svetište, 1744–49; Remete, 1745–48; Purga Lepoglavska i Varaždin, 1750; Kamenica, 1751; Donja Voća, najkasnije 1753) ipak omogućuju praćenje njegova stilskoga razvitka, vrednovanje umj. dometa te uočavanje njegova utjecaja na suvremenike i sljedbenike.

U slikanju iluzionističke arhitekture R. se oslanjao na predloške A. Pozza, za tipologiju likova koristio se elementima tirolskih i tal. slikara s poč. XVIII. st., dok je u ukupnom rješavanju interijera pronašao ravnotežu

I. RANGER, *Starci apokalipse*, freska u crkvi Sv. Marije u Lepoglavi

